

Школска 2020/2021. година

Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

3. разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
<p>Пажљиво прочитај следећи текст и одговори на питања 1–10 (реченице су, ради лакшег сналажења, нумерисане):</p> <p>(1) Иако је била хладна и влажна јесен, Дефосе је обишао варош и околину и упознао се са доста света... (2) Упознао се сам са долачким жупником фра Ивом Јанковићем, човеком од сто и четири оке тежине, али жива духа и оштре речи.</p> <p>(Иво Андрић, <i>Травничка хроника</i>)</p>		
1.	У предикатској реченици <i>иако је била хладна и влажна јесен</i> подвуци предикат.	
2.	У речнику су забележена два значења речи <i>варош</i> : „веће насеље, град” и „становници града, градско становништво”. Друго значење добијено је од првог значењским механизмом који се назива _____.	
3.	Од именице <i>варош</i> изводи се именица која означава мушког становника. Напиши како гласи суфикс којим се изводи та именица: _____.	
4.	Главна реч синтагме <i>доста света</i> (из 1. реченице) је прилог <i>доста</i> , који означава број одн. количину. Такве прилошке синтагме спадају у групу синтагми које се називају _____.	
5.	Напиши којој врсти речи припада мотивна реч именице <i>околина</i> : _____.	
6.	Именица <i>џка</i> (из 2. реченице) означава стару турску меру за запремину и тежину течности (1,28 кг). Према својој сфери употребе та реч се назива _____.	
7.	Руководећи се знањем о акценту и дужинама генитива множине именица, акцентуј генитив множине речи <i>џка</i> (квалитет акцента у генитиву множине остаје исти као у номинативу једнине): о к а.	
8.	Реч <i>фра</i> (из 2. реченице) има функцију атрибута. То је врста атрибута која се назива _____.	
9.	Одреди тражене облике придева <i>жив</i> (из 2. реченице): падеж – _____, род – _____, вид – _____.	
10.	Значења речи <i>оштар</i> у изразима <i>оштар нож</i> и <i>оштра реч</i> илуструју: а) синонимију; б) хомонимију; в) полисемију. Заокружи слово испред тачног одговора.	
Бр.	Питања	Поени

11.	Придев <i>плавоок</i> добијен је начином творбе речи који се назива _____.	
12.	Напиши од којих се лексема састоји следећа реченица: На тополама зашуста лишће. _____	
13.	Подвуци глаголску синтагму: Посматрајући гола дрвета, они су разговарали о Босни и Босанцима.	
14.	Препиши следећу реченицу обезличавајући је: Људи данас ретко иду у позориште. _____	
15.	Подвуци лексеме које су придевске конституентске речи: један, први, првак, једанаест, једанаестина.	
16.	Заокружи слова испред безличних реченица: а) Треба ми помоћ. б) Уз реку увек јако дува. в) Напољу је хладно. г) Десило се нешто занимљиво.	
17.	Транскрибуј и напиши ћирилицом шпанско име <i>Gabriela</i> : _____.	
18.	Заокружи слова испред облика у којима може стајати допунски предикатив: а) акузатив без предлога; б) генитив без предлога; в) конструкција <i>за</i> +акузатив; г) конструкција <i>за</i> +инструментал; д) конструкција <i>према</i> +датив; њ) номинатив.	
19.	Заокружи слово испред реченице с прилошким предикатом: а) Марко станује овде. б) Марко је овде. в) Овде ћеш све наћи.	
20.	Заокружи слова испред реченица у којима запажаш рефлексивни пасив: а) Лице му се зацрвенело од хладноће. б) Код нас се много пије кафа. в) Лети се веш простире напољу. г) Мраз се не очекује ускоро.	

Срећан рад!

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2020/2021. година

**Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе**

3. разред

Решења

1. *је била / је била хладна и влажна*
2. метонимија
3. *-анин*
4. партицитивне (синтагме)
5. прилозима (прилог) / предлозима (предлог)
6. историзам
7. *ókā*
8. атрибутив
9. генитив, мушки род, неодређени вид
10. в)
11. комбинована творба (сложеносуфиксална)
12. *на, топола, заштитати, лишће*
13. *Посматрајући гола дрвета*
14. *Данас се ретко иде у позориште.*
15. *један, први*
16. б), в)
17. *Габријела*
18. в), ђ)
19. б)
20. б), в), г)